Any I. Diumenge 11 de Mars de 1883. Núm. 2.

Preus de suscripció:—Dintre 'l regne, tres mesos, 6 rals.—Un any, 20.—Ultramar y Filipinas, 30. — Estranger, 44.— Un número solt, 4 quartos.— Atrassat, 8.

Punts de suscripció:—En l' administració y en las principals llibrerias de Catalunya, Mallorca y Valencia.
Los pagos s' han de fer per adelantat.

Administració: Condal, 37, llibrería.

UNA IDEA.

II.

L' aparició de *La má negre* en Andalusía ha donat lloch á tota la prempsa d' Espanya pera investigar la causa que pot haver mogut la creació de aquella associació terrible y cada hú, segons lo camp polítich en que milita, ha dit lo seu parer sobre aquest punt y ha assentat la sua opinió més ó menys acertada. Nosaltres, ab la franquesa é imparcialitat que 'ns es característica, dirém de *La má negre* molt pocas paraulas, y encare las pocas que dirém será pera confirmar ab un fet eloqüentíssim quantas ideas emitírem en nostre anterior article.

En efecte ¿podíam trobar mellor confirmació? *La má negre*, molt curt de vista ha d'ésser qui no ho veja, no pot tenir, no te altre causa que la propaganda de las doctrinas socialistas entre la classe treballadora; *La má negre* no te, no pot tenir altre motiu que la falta de protecció al obrer; y encare qu'en essencia qui apareix més culpable devant de aquesta flamarada revolucionaria son certas formas de Gobern ó determinadas tendencias políticas, lo cert es que, com déyam l' altre día, «ó s' emprén la regeneració de la gent proletaria ó 'l socialisme 'ns embolcalla y 'ns porta al cáos.»

Algú, ab la intenció de falsejar la historia y ab lo desitx de anatematisar uns temps en los quals hi havía més, pero molt més patriotisme qu'en los actuals, ha comparat lo mohiment de Andalusía ab las *Germanías* de Valencia y ab las *Comunitats* de Castella. Y á fé á fé que s'erran de mitx á mitx los que pretenen fer prevaléxer semblant absurdo. Per ço ha dit un estimat amich nostre que las *Germanías* de Valencia no tinguéren cap sabor socialista, com tampoch lo tingueren las *Comunitats* de Castella; fou simplement la protesta de un poble oprimit, de un poble maltractat per las onerosas exaccions y despótica conducta dels nobles, en sa major part extrangers, ajudats per una córt lleugera é ignorant que havía pres una part del regne de Aragó, empori de las llibertats pátrias, com país de conquesta; á est poble d' héroes, com feix d' esclaus á quins se podía humiliar y fuetejar impunement. Y en Valencia l' ínclit Guillem Sorolla y en Castella Padilla, Bravo y Maldonado, axecáren lo penó de la llibertat que tractavan de arrebassarlos los tiráns, donant llur sang per tant justa causa. ¿Quíns punts de semblansa pot tenir lo mohiment popular de Guillem Sorolla ab l'iniciat per *La má negre* en Andalusía? ¿Quíns punts de semblansa existexen entre uns homes qu'en mitx del dia y á la llum del sol axecan bandera contra un régimen tiránich y opressor y lluytan y moren abrassats á la creu del Redemptor del món, cridant ¡viva la llibertat! y exos altres homes qu' en lo callat de la nit, en horribles y tenebrosos sanhedrins decretan guerra d' extermini contra la Religió, l' ordre, la tranquilitat y la pau pública; consideran á la propietat com un robo y al propietari, pel sol fet de serho, com son enemich irreconciliable y objecte predilecte de llur satánica ira?

Los matexos punts de semblansa qu' existexen entre la verdadera llibertat y 'l lliberalisme; entre l' honor, la dignitat y 'l sentiment de la propia válua, ab la desmoralisació, 'l vici y 'l llibertinatge.

Nó; es precís distingir entre acontexements y acontexements, y 'l que pose dupte en que lo de Andalusía te orígen en lo malestar general que 's sent en la classe treballadora, qui no vulla creure que sols en la educació y protecció d' exa classe está la solució de molts y molts conflictes que preveyem, diga que posa en dupte, diga que no veu la llum del sol.

¿Qué y cóm ho podrem fer, donchs, en Catalunya, pera lliurarnos d' exa plaga que amenassa cáurens á sobre, si no li tenim ja, plaga terrible qu' en un moment donat pot esborrarnos de la llista dels pobles civilisats en que per sort encare figurem? Déyam en nostre anterior article que 'l plantejar la idea per nosaltres lleugerament exposada no es cosa tant difícil com á primera vista podría semblar á qualsevol, ja que la situació actual del nostre Principat se 'ns presenta favorable. Y de que realment es axís no necessitem demostrarho, puix es evidentíssim, y, si Deu vol, ja veurem com nosaltres dintre poch temps tindrem la satisfacció de contribuir á la creació de una lliga católica catalanista de protecció al obrer, perque molt confiem en los bons sentiments dels nostres compatricis, y tant com en sos bons

sentiments confiem en sa activitat y en son desprendiment.

¿Baix quín régimen, baix quína forma, ab quínas personas podría formarse la esmentada lliga? Molt senzill es contestar: la presidencia y reglamentació de aquesta lliga nosaltres la dexaríam en absolut á la má dels nostres bondadosos Prelats, no sens indicarlos avans sobre 'l segon punt las ideas cardinals que deurían prévaléxer, y aquestas ideas serían la educació y ensenyansa complerta y contínua de la classe treballadora, axís com lo seu sosteniment material, ja en los paros de feyna, ja en las desgracias, ja en las demés contingencias que poden ocórrer. Dit axó, clar está que la forma ha d' ésser necessariament la colectiva, la de associació, y en esta associació, en esta colectivitat no sols procuraríam ferhi entrar los amos, sino que també 'ls dependents, contribuhinthi cada hú ab una qüota fixa mensual ó setmanal, segons son guany ó sa posició, ademés de treballar sens descans pera que 'ls donatius extraordinaris fóssen seguits, numerosos é importants. ¿Y cóm unir á un número superior de personas pera lograr l' objecte desitxat? De moment creyem que 'ls Iltms. Srs. Bisbes podrían cridar pera esta obra urgentíssima á totas las associacions católicas de propaganda qu' existexen en Catalunya y estem segurs que no fora desatesa sa crida; després podrían demanar lo concurs de tots los centres é instituts productors, y axís se lograrían dos resultats: crear una gran forsa católica, una gran agrupació disposada á aufogar qualsevol conflicte social; y atraure ánimas al bon camí, fer veure á més de quatre que sols en lo Catolicisme hi caben los grans ideals y 'ls grans carácters.

Pero aquesta lliga hauría d'esser eminentment catalanista, aquesta lliga hauría de redactar tots sos documents en catalá, aquesta lliga hauría d' estimular á las demés provincias espanyolas fent compendre á tothom que en lloch com en Catalunya está tant arrelat lo patriotisme, aquesta lliga, en fí, hauría d' ésser la salvaguardia del nostre poble.

Que es aquesta idea sobremanera gegantina es cosa que la tenim sabuda de sobras, com també sabem que no será considerada per tothom factible y necessaria. Mes nó perque hi haja qui visca oblidat de sa nissaga, no perque hi haja qui visca en Catalunya lo mateix que viuría en la Siberia, no perque hi haja qui s' espante al sentir parlar de Catolicisme havem de dexar nosaltres d' exposar los nostres pensaments més íntims, las nostras afeccions més sagradas y 'ls nostres desitxs més vius; pensaments, desitxs y afeccions que tots son per Catalunya y en be de Catalunya; pensaments, desitxs y afeccions que sols Deu sab ab la sinceritat que 'ls portem al públich.

Sens perjudici de insistir un altre dia sobre aquest mateix assumpto posem punt final á aquest article, esperant dels nostres amichs y dels nostres companys en la prempsa meditarán y propagarán com cal la idea que, oblidantnos de que sía nostra, nos atrevim á calificar de salvadora, y esperem que aviat será un fet la creació de una lliga católica-catalanista de protecció á la classe treballadora.

¡Deu hi fassa més que nosaltres!—*O.*

Lo poder temporal del Papa devant de la rahó y la historia.

Disset anys fá que un tal Petruccelli della Gattina llançá devant del món civilisat l' absurda blasfemia: «La papauté est un désordre,» y després de aquest llarch espay de temps en que la revolució social ha tingut lo suficient apoyo dels Estats que, per insultar al diccionari de la llengua, se anomenan lliberals, apoyo que ha servit no poch á aquélla pera organisarse y presentar un cos d' exército poderós y terriblement format al objecte de plantar cara á tots los poders de la terra, just y molt just nos sembla que 'ls qu' en ser católichs tenim tota nostra honra y tot lo nostre orgull, sortim á la defensa d' exa institució divina, d' eix trono inmortal qual primera pedra fou posada per las mans del mateix Deu.

Nó, no prevalexerán las portas del infern! Y devant lo torrent que ix de mare y devant lo cáos que 'ns espera sabrem oposar nosaltres un marge insuperable, marge que axís mateix detindrá lo curs de las ideas heréticas com lo pas dels homes sens conciencia, dels homes que afrontan á la civilisació.

Perque, en bona fé sía dit, los temps en que 'ns trobem son malíssims pera la Iglesia, y precisament perque son malíssims, precisament perque avuy més que may lo Pontificat está amenaçat per la revolució, mercés á la dexadesa dels Estats europeus, precisament per axó creyem qu' están interessats en la obra de defensa de la Santa Sede tots los católichs del món, sían los que tenen embadalida l' ánima en la rotonda de S. Pere, sían los que tenen fits sos ulls en las cúpulas del Vaticá.

»Lo que mogué á las tropas piamontesas, ha dit un autor de nostres dias, á destronar als llegítims reys de Italia; lo que 'ls impulsá á invadir los Estats pontificis, y més tart á obrir á canonadas las portas de Roma, no fou sols lo desitx de formar una gran nació y de tenir com capital á la ciutat eterna, sino principalment l' afany de ferir al Catolicisme en son cap visible y de reduhir al Papa á la condició en que are 'l veyem.

La revolució no desitja, ni vol, ni te més ideals que 'ls de regnar en lo món, y com lo principal obstacle pera lograr sos plans lo troba en la Iglesia católica, á ella dirigeix sos tirs y contra ella llança ab falsos afalachs los pobles, los parlaments y las lleys.

Quan consegueix una victoria no 's deté més que pera apendre alé y preparar altre major, de modo que al entrar en Roma clar era que 's preparava pera llançar d' ella al Papa, ja qu' en los primers moments no pogué ferho.

Pero com la revolució italiana, més que obra de la violencia es filla de l' astucia y de la hipocressía, no volgué alarmar massa als pobles ab sa entrada en Roma, y al efecte jurá y perjurá que sa presencia en res molestaría al Papa ni perjudicaría la llibertat de la Iglesia.

Y pera que ho creguéssen aqueix número infinit de gent que 's dexan guiar per las exterioritats, doná una lley titolada de garantías, en la que prometía tractar al Papa com soberá, respectar sa llibertat y no intervenir pera res en sos assumptos. Lo món oficial, cómplice de la revolució, se doná per satisfet ab la promulgació de la lley de garantías, reconegueren las nacions á la nova nació y desde alashoras quedá pera ellas lo Papa baix la salvaguardia de la paraula empenyada per Italia.

En vá 'l món católich sospirá y clamá al veure la situació en que 's colocava al Jefe suprem de la Iglesia; en vá Pio IX no volgué admetre la famosa lley de garantías y protestaren ell y l' actual Papa Lleó XIII contra 'l robo de que habían sigut víctimas, perque 'l món oficial se rigué de sas protestas mentres los revolucionaris seguían sa obra destructora, consolidantla primer pera exténdrela després.

Y avuy havent arribat lo dia de créurela bastant segura, no han temut donar un pas avant trepitjant per complert la famosa lley de garantías. Se declarava en aquesta que 'l Papa era soberá y per lo tant que haurían de guardárseli las consideracions que com á tal se li debían, entre las que figura en primer terme la inviolabilitat de son territori; pero, ¿á qué queda reduhida exa soberanía quan avuy declaran ja 'ls tribunals italians que poden exercir jurisdicció en lo Vaticá, axó es, en lo territori de un monarca pera ells extranger ó independent?

La distinció que fan los italianíssims pera excusar-sa conducta, anomenant soberanía de honor á la qu' exerceix lo Sant Pare, es una burla, perque la soberanía no admet termes mitxos: ó s' exerceix per complert ó no s' exerceix.»

Sí; te moltíssima rahó l' autor qu' escrigué 'ls párrafos transcrits. Lo que avuy se anomena lliberalisme, que no es més que la máscara de la revolució, no te altre mira, no te altre objecte que ferir al Catolicisme en son cap visible y en esta tasca l' ajudan no poch las escolas *doctrinarias*, los *amants del just medi*, los goberns lliberals. No está acabada encare la qüestió romana, nó; la lluyta entre 'l Pontificat y 'l Gobern del Quirinal está empenyadíssima, pahorosa, y axís veyem com los diaris revolucionaris llançan constantment sos tirs contra 'l Vaticá, y axís veyem com un periódich com *La Rassegna*, que ha passat, fins are per lo menys, com un periódich sério, ha tingut l' atreviment de dir lo que traduhim á continuació:

«Italia podrá trobarse devant lo dilema de rendirse ó de *fer saltar al Papa*. Possible es qu' ella 's rendesca; pero es més probable que, avans de rendirse, arrune 'l Vaticá. Tal es avuy la forma verdadera, inexorable de aquesta gran controversia, y l' *Moniteur de Rome* fará be en mirarla y considerarla tal com es, com nosaltres la mirem y la considerem; y veurá alashoras que no gastem la freda retórica quan dihem que *juga ab lo foch y ab la dinamita*.»

Després de llegir axó ¿dirán encare 'ls contemporisadors ab tots los despotismes, los que fingexen un amor á la Iglesia, en l' apariencia á voltas exagerat, pero en lo fons sempre fatal, sempre odiós, dirán encare, repetim, que 'l Papa está lliure en Roma, que la qüestió romana ja no es qüestió? No; no ho dirán perque havem arribat á un punt en que no poden dirho; no ho dirán perque 'ls fets los desmentirían, y pera que 's veja que la qüestió romana está tant latent avuy com lo dia que las tropas piamontesas s' apoderaren de la capital del món católich, anem á traduhir part de un article que vejé la llum en l' acreditat periódich *La Voce della Verità* contestant á un altre article de *La Opinione*, periódich conservador:

«Y de que esta qüestió no está acabada ni pot acabarse, deya *La Voce della Verità*, se 'ns mostra persuadida de fet la matexa *Opinione*, que ab tota la prempsa liberal no parla ja de arreglo definitiu, sino sols del provisional *modus vivendi* entre 'l gobern allotjat en lo Quirinal y 'l Papa, ferm sobre la incommovible roca de Pere. ¿Pera qué parlar, donchs, del *modus vivendi* si la qüestió estigués acabada ó próxima á acabarse?

Pero si no está acabada de dret, tampoch ho está de *fet*, ni fins en quant á la convivencia, en la matexa ciutat del Papa y del rey de Italia. Sobre axó no s' adelantá un pas desde 1870; ni 'l Quirinal ha dexat d' ésser may un allotjament de qui entrá ab las armas en la ciutat dels Papas, ni 'l Vaticá ha dexat d' ésser estatje de qui es presoner de las armas que obriren bretxa en la Porta Pía y 's dirigiren fins á las portas del Vaticá. La coexistencia material dels dos en Roma es induptable; pero esta coexistencia es la soberanía del un y la expoliació del altre; la guardia del un y la presó del altre; lo mando del un y la desautorisació del altre; la continua possibilitat de la prepotencia del un y de la opressió del altre.

Y mentres l' un es lo poder que passa de má en má, de Minghetti á Dapretis, tal volta de aquests á Maffi y á Costa, avuy en má de perseguidors declarats, demá en má de destructors violents, avuy armat de sofismas, demá carregat de petróleo; avuy cessarista, demá anárquich; l' altre, ço es, l' oprimit, lo presoner, lo despullat, es lo poder del august Jefe de doscents milions de conciencias que veneran sa paraula, qu' en sa llibertat defensan la llibertat de la vritat, la seguretat de la propia vida moral, y veuhen en la llibertat, en la independencia, en la seguretat y en la dignitat soberana d' eix poder august lo més fort escut, la més necessaria garantía del dret, de la justicia y de la fé.

Are be: ¿son iguals las condicions de *aquell* y las condicions d' *aquest*? ¿Es aquest en Roma tant lliure com aquell? ¿Te iguals medis de defensa? ¿Te la matexa llibertat? ¿Te igual seguretat?

Pera que las tingués iguals, al menys en apariencia (perque tenirlas iguals en sustancia no será possible mentres está en poder de altre cambiar las condicions y mentres altre mana en la matexa ciutat ó está á son costat ab lo poder material) sería menester que la forsa pública, á la qual está confiat l' ordre, li inspirás confiansa com inspira al altre poder; ¿pero pot inspirar confiansa al Papa una forsa pública que te per sediciós lo crit de *visca 'l Papa-rey*, crit que considera llegítim la matexa lley de las garantías; una forsa pública que dexa durant algunas horas á la xusma alborotarse lliurement contra qui honra al Papa y que tolera la formació de societats anti-cristianas y socialistas; una forsa pública que fins permet insultar las venerandas despullas de un Papa y se inspira en las opinions de un ministre que anomena als insultadors generosos patriotas; una forsa pública que no s' atreveix á impedir los *xiulets, las pedradas contra 'ls católichs extrangers que venen á Roma á visitar á son Pare;* una forsa pública que demá pot estar somesa als socialistas que ja comensan á entrar triomfants entre 'ls llegisladors, esperant afanyosos lo moment de pendre lloch entre 'ls que gobernan?»

Mes aquest article va prenent més proporcions de las qu' esperavam y guardarem pera 'l vinent número l' acabar de traduhir lo preciós treball de *La Voce della Verità* y 'l defensar lo poder temporal del Papa devant de la rahó y la historia.—*R.*

¡PEL SANT PARE!

Excedeix á nostras esperansas l' entussiasme ab que ha sigut rebuda la idea de fer una imponent manifestació católica-catalanista d' adhessió al Papa, ara que ab tanta fressa se tracta de commemorar lo xxv aniversari dels Jochs Florals. De totas parts se 'ns ha escrit prometentnos contribuhir fins allá ahont arriben las forsas de cada hú á que la suma que s' envíe á Lleó XIII sía considerable baix tots conceptes. Nostre Excm. é Iltm. Sr. Bisbe, ab tot y no ésser fill de nostra

Catalunya, no ha temut en donar una nova proba de sa bondat, posantse al devant d' est mohiment iniciat per nosaltres y que de segur ha de donar al Papa reynant un grandíssim consol. Recórdes que no més fins lo 23 del vinent abril, festivitat del nostre gloriós patró S. Jordi, se reberán donatius, y procuren nostres amichs y compatricis enviarnos sos noms á la major brevetat possible.

Are més fort que may cridarém: ¡Visca 'l Papa-rey! ¡Visca Lleó XIII! ¡Gloria á la Catalunya católica!

	Rals.
La redacció de L' ESPERIT CATALÁ.	1,000
Excm. é Iltm. Sr. Bisbe d' esta diócessis..	1,000
Sr. Dr. D. F. C., pbre.	20
Iltre. Sr. Dr. D. Bonaventura Ribas y Quintana. . .	100
Sr. Dr. D. Francisco Esteve, Rector del Pí.	100
Excm. Sr. Baró de Vinyoles.	100
D. Francisco F. de Somellera..	100
D. Claudi Omar y Barrera.	100
D.ª Mercé Casademont y Rovira..	10
D. Joseph M. Vergés y Mas.	10
Un Prebere.	10
D.ª D. M. de M.	8
D. Ramon de Roca y de Zaráustegui.	10
D. Meliton de Llosellas.	20
D. C. P. de S.	40
D. J. M. S. y S.	160
Un catalanista.	10
Sra. Viuda y fills de D. Lluis Nicolau.	20
D. Francisco Sauret.	4
TOTAL.	2,742

SECCIÓ LITERARIA.

LA POESÍA.

—

En les supremes hores
De dol ó d' alegría
Recull la Poesía
Sos sentiments del cor.
Y al cel la veu axeca,
Y á tots los sers qui l' ouhen
Los grans accents conmouhen
Axí com ella vol.

Y es que la Poesía
La veu es sobirana
Del Deu que 'ns agermana
Ab la inmortalitat.
Segona Providencia
Diu ella sa paraula
Y exalça al be la ciencia
Ab vol de caritat.

Aroma de la historia,
Ab tots los fets qui foren
Doctrina es y memoria
Pe 'l temps qu' ha de venir.
Com gloria de la vida
Somíarenla els poetes,
Nuncíarenla els profetes
Y reyna en Jesucrist.

¡Oh Poesía santa,
Llengua dels cors qui colen
La veritat y volen
Lo bé de la virtut!
Dona 'm ta melodía
Per dir l' alta bellesa
Del regne de grandesa
Senyorejat per tú.

Abans de fer l' Altisme
Los sers, dexa 'm que guayti
Dins l' eternal abisme
Del qui es, fonch y será.
Y que 'l gran mot escolti
Del *fiat*, y totduna
Mil mons veure á la una
Suspesos en l' espay.

Y en la magnificencia
De la gloriosa obra
Que diu l' omnipotencia
Del Deu de 'l univers,
Dexa l' ánima mia
Qu' admir humiliada
La llum y l' estel-lada
Y l' infinit dels cels.

¡Oh Poesía Santa,
Consol en tota hora
De l' ánima que plora
Dins túnica de mort!
Descobre 'm la gran casa
D' hon l'Ángel de justicia,
Ab flamejant espasa
Va traure 'ns per dis-sort.

Tot sol per mars y terres
Per si la trobaría
Del pelegrí la vía
He fet ab dol etern.
Mas ay, lo mon resposta
No té per ma complanta,
No hi veig la casa santa,
M' hi trob com fill estern.

Al mon torna la vida
La clara llum de l' auba,
La terra desxondida
Lo dia reb del sol.
Les valls y les muntanyes
Mirant lo cel sonriuhen.....
Y entendre lo que diuhen
Voldría lo meu cor.

Al sol en sa carrera
Deman qui llum li ha dada,
Jo 'l clam á l' estel-lada
Y el cerch dins de la nit.
Per tot regna 'l silenci;
Y no retut encara
Jo trobaré á mon Pare,
Mon cor sempre m' ho diu.

L' ovir en la celistia,
Y en mig de la tempesta,
En la petita aresta
Y als cels per tot arreu.
Jo 'l sent dins la meua ánima,
Jo 'l veig en m' agonía
Crear la Poesía
D' amor dalt de la Creu.

Miquel Victoriá Amer.

CRÓNICA RELIGIOSA.

Tenim una viva satisfacció en comensar avuy aquesta secció del periódich publicant íntegra la carta que l' Episcopat espanyol ha enviat á Lleó XIII en acció de gracias per la encíclica *Cum multa*. Ni un sol mot d' alabansa direm d' esta carta que publiquem tal com l' hem llegida en los periódichs católichs de Roma: ella sola se recómana en sí matexa.

Héusela aquí:

Beatissime Pater,

In gaudium conversa est tristitia nostra, ubi legimus Encyclicam *Cum multa* datam a Sanctitate Vestra die 8 decembris superioris, nam verebamur ne in catholico ac nobilisimo Hispaniæ regno boni atque amici animi turbarentur cordata sensa, quibus Episcopi pacificis triumphis decorati sunt. Qui quidem timores, certe ex animorum infirmitate potius quam ex rerum, haud bona indole orti, omnino evanuerunt, ex quo una mente nostro venerando, dilectissimoque Patri, Christi Vicario, litteras gratitudinis et gratulationis plenas mittere possumus eo quod eximio nos honore prosequutus sit, quum ab suos filios Prælatos Hispanæ, scripsit, ut tutis ac benignis verbis recreati in unitatis, perfectæque obedientiæ sensu permanere, et clerum ac Christi fidelis sustinere valeant.

Quunque mirabilis Vestra institutio opportune admodum venerit, tanquam vos super terram sitientem, neque volumus neque possemus meliori modo eam commentari, quam puræ, simplicis, germanæque observantiæ erga Summum Pastorem, a quo gregis partes, quas ducimus, regendas pascendasque accepimus litteris unanimiter subscribendo.

Unus quum sit Episcopatus, a nobis, catholici ovilis regionali parte, officii ratio nunc postulat confessionem, protestationem atque votum constantis, inturbatæque docilitatis. Fatemur igitur, Beatissime Pater, Te nostrum esse doctorem, nostrum ducem, nostrum columen, atque præsidium. Attestamur Sanctitati Vestræ nostram submissionem sinceram esse atque perfectam; et in ejusdem submisionis pignus nulla interposita conditione, promisimus nihil nos in posterum facturos neque dicturos, quod ab iis quæ ceu Magister humanissime docuisti, nobisque injunxisti, abhorreat.

Quumque suavissimam dignitatem, qua novis disciplina tradita est ab eo qui confirmat fratres suos, catholicus orbis iure meritoque plaudat, coram cœlo et terra et in aedificationem christiani populi significare volumus, non omnes in spiritu et veritate nostro Supremo Duci atque invicem vere coniungi, ut in rebus quas Tu, qui Ieso Christi vices geris in terra, nos exequi iusseris, ne umquam vel minimum dissentiamus.

Dum loqueris, erudimur; dum suades, obtemperamus; et quum præcipis, libentissime subjicimur. *Causa ergo finita est: utinam finiantur contentiones!* Idipsum igitur sentimus ut Apostolus desiderabat, tenemus quod accepimus, tradimus quod dicimus. Nos etiam urget charitas; nam dictante Augustino, «ubi charitas non est, non potest esse justitia. »Dilectio enim proximi malum non operatur; quam si habe»rent, non dilaniarent Corpus Christi, quod est Ecclesia.»

Sanctitatis Vestræ humiles filii et servi obsequentes hispani Præsules suppliciter petunt Apostolicam Benedictionem.

Datum in Epiphania Domini, anno 1883.

Es escandalós lo que passa en esta Espanya, tant rica, florexent y cristiana en altres dias, y avuy tant pobre, abatuda y desmoralisada. Se vol que 'l poble obre conforme á las lleys del dret y de la justicia, se vol que'l poble respecte la llibertat de tothom y l' exercici de determinadas institucions gobernativas, y no 's repara en que s' ha de comensar per l' exemple, no 's repara que la educació hà de comensar per dalt y no per baix, no 's repara que 'l poble no fá més que 'l que se li ensenya.

Parlém aixís per lo que ha passat en Valencia. S' ha donat una ordre oficial pera que las treballadoras de la Fábrica de tabacos treballen tots los diumenges y dias festius, y l' Excelentíssim é Iltm. Sr. Arquebisbe de aquella ciutat s' ha cregut en lo deber de protestar de semblant ordre devant l' autoritat del Gobernador clvil. ¿Quin catolicisme es aquest que permet ordres tant atentatorias als preceptes del Senyor? Será un catolicisme nou, que 'l Gobern d' Espanya conexerá, pero nosaltres hem de confessar que 'l nostre no ho es pas.

¡Y s' escriuhen tants articles contra *La má negre*, quan esta má está jugant ja desde molt temps en certas regions!

Traduhim del *Journal du Loir-et-Cher:*

«A la escola de noyas instalada en lo local ocupat avans per la escola memorable de Germana Vitalina, la mestra proposa la lectura de un manual de Paul Bert. En l' acte totas las noyas protestan, declarant que 'ls está prohibit llegirlo.

—Donchs, be, adverteix la mestra un poch impacientada: si no voleu llegir tindreu qu' escoltar.

Y 's posa á llegir.

Totas las noyas, mogudas com per un ressort se tapan las orellas ab las duas mans.»

Espectacle consolador y que deuría fer sortir los colors á la cara dels que, predicant una llibertat absoluta, reben de las noyas llissons de dignitat y enteresa.

Lo día 4 de Mars, Mons. Sardaes, president del Colegi belga, entregá al Papa una suma de 125.000 franchs procedent de la recaudació feta pera 'l diner de Sant Pere en la diócessis de Malinas.

Se diu que 'l Nunci del Papa en Paris será designat per anar á cumplimentar al czar en Moscou al día següent de la coronació, en calitat de delegat del Papa.

Lo Sr. Bisbe de Annecy ha rebut una carta del ministre del interior, fetxa 23 de febrer, en la qual se li anuncia que ha suprimit lo pago de son estipendi á 11 rectors y ecónomos per haver llegit desde la trona un decret de la sagrada congregació del *Index*.

Lo ministre afegeix qu' exa mida de carácter disciplinal la ha pres sens perjudici de la responsabilitat en que ha incorregut al desobehir las lleys del Estat.

Per aquest cami se vol que la Iglesia torne á las catacumbas.

Sabem extra-oficialment que ja es un fet lo nombrament del sapientíssim P. Fra Tomás de la Cámara pera bisbe auxiliar de Madrid. De tothom son conegudas las grans qualitats del P. Cámara, ilustre refutador de Draper, per lo que nosaltres nos alegrem de sa elección y li enviem la nostra humil, pero coralíssima enhorabona.

CRÓNICA COMERCIAL.

Un poch més animadas se 'ns han presentat durant los derrers dias, no sols las plassas y mercats de Catalunya, sino que també las de Mallorca y de Valencia, pero no per axó es d' esperar gran mohiment en los fondos públichs. Subsistint las matexas causas lógich es que 's produescan los matexos efectes, y avuy, si be las compras y vendas han sigut en major escala axís com en lo número passat poguérem consignar un' alsa en los valors, avuy havem de fer notar una lleugera baxa y ratificarnos en lo que diguérem, ço es, que 'ls tresos al cobrarse 'l cupó ab prou feynas arribarán á 30 y 'ls quatres á 65. Axó en quant als valors del Estat, perque si 'ns haguéssem de referir als de las institucions de crédit molt diferent hauría d' ésser lo nostre parer. En efecte, las Fransas com las Colonials, tant las Orenses com las Norts, totas tendexen á un' alsa que s' anirá iniciant y

accentuant de mica en mica. Lo que may aconsellarém als nostres llegidors, per més que 'ns dolga 'l dirho, es que confíen ab exas companyías anónimas, nascudas al atzar, que per qualsevol motiu emitexen accions y las llançan á la plassa, nó ab lo desitx de contribuir al desenrotllo, al progrés moral ó material del país, sinó ab lo afany de triplicar lo capital quatre personatjes especuladors que 's volen fer richs á costas dels que creuhen massa en sa pericia y en sa fortuna.

Are, respecte als mercats la cosa ja cambia de aspecte, puix lo mohiment ha aumentat bastant y 'ls preus no están segurs, oscilan sempre. L' abast de cereals y vins aumenta, encare que 'l consum particular no sía tant crescut com d' esperar fora.

Y al arribar aquí anem á donar una noticia als nostres productors comerciants. Entre alguns fills de Méjich residents en Barcelona ha nascut la idea de fer una exposició de productes catalans en aquella república, pero 's topa ab una dificultat, y es que 'ls drets de importació y exportació no son correlatius, no están en armonía, y com aquí no 'ns acontentém ab guanyar un vuyt ó un dotze per cent, sino que volem guanyar un trenta ó un cinquanta perque tenim lo negoci dintre casa nostra, tal volta será causa axó de que la esmentada exposició no 's puga portar á terme. Nosaltres, acudim al patriotisme dels nostres comerciants é industrials pera que 's fixen en la importancia de la noticia que 'ls acabem de donar.

Bastant considerable ha sigut lo mohiment del port en aquest últims dias y las embarcions espanyolas han aumentat en número, donant algun joch y fent créxer quelcom lo tráfech.

La fabricació y demés negocis particulars están si fá ó no fá tal com los dexárem en nostra *Crónica* anterior.—B.

Barcelona 10 Mars 1883.

CRÓNICA ARTÍSTICA.

LOHENGRIN.

—

Be podem calificar de acontexement artístich l' estreno del *Lohengrin* en nostre Gran Teatre del Liceo, exa celebrada obra de Ricard Wagner que ha recorregut triomfant la major part dels teatres lírichs del món. Los que vegeren esta obra quan va representarse per primera volta en lo Principal, acudian afanyosos de sentir novament aquellas mágicas armonías que tant gran sensació 'ls produhiren; los que la desconexian desitjavan formarse un judici propi del *drama musical*, que á semblansa dels demés de son renomenat autor ha sigut causa de tants parers y controversias.

Aquella nit, lo públich que omplint de gom á gom lo teatre li donava aquell aspecte imponent, sols propi de aquella gran sala, se mostrava ab la impaciencia natural de quan tenen lloch acontexements de tal naturalesa. La funció tardava en comensar, lo públich s' entregava á mil animats diálechs; se comptava la historia de la ópera; se citavan críticas célebres de la matexa; qui la conexía á fons explanava sa opinió. Uns l' alabavan; altres se 'n mostravan enemichs. Per fí 'l mestre Vianesi pren sa batuta; tothom calla; jo 'm coloco e i mon lloch y comenso ma tasca de crítich imparcial.

Ohiu lo preludi de l' obra; assí teniu tancat tot lo poema del *Lohengrin*. Allá al lluny se dibuxa un' ombra, una visió que va acostantse y aumentant paulatinament seguint sempre una mateixa vía; pero formant capritxosas silnetas; passa rápida per nostres ulls y torna á allunyarse del mateix modo que vingué. Executa la orquesta aquella indefinible melodia, verdadera guspira de inspiració, y sens abandonarla may, va crexent sa inmensitat fins acabar en un grandiós efecte de orquesta, rápit també, pera tornar á disminuir lo so fins á quedar altra volta en un pianíssim que sembla un echo ó un xiuxiueig. Lo públich donant mostras de bon gust volgué sentir de nou aquellas notas y no pararen sos aplausos fins que la orquesta repetí 'l preludi.

S' alsa 'l teló: las escenas van transcorrent molt pausadas. Frederich llança greus acusacions contra Elsa de Brabhante devant del rey y sa córt. Lo baix te troços dificilíssims que 'l Sr. David digué ab la mestría que li es propia, encare que no sía un paper apropósit pera son estil y carácter. Lo senyor Athos sortí bastant ayrós en estas escenas. Se adelanta Elsa; los mots primers que pronuncia son de una delicadesa extremada y la Sra. Cepeda 'ls digué molt bé. Lo Sr. Angelini realsá en gran manera 'l paper d' heralt del Rey y 'ls chors, no sabém si per falta d' ensaigs, no acertaren en tota la nit, causa será axó de que no parlem més d' ells.

Un caballer incógnit arribat en una barca que arrastra un cisne 's presenta á defensar la ignocencia d' Elsa. Lo senyor Stagno canta ab molta expressió la sortida; diu ab gran passió los mots *Elsa io t' amo* y junt ab las Sras. Cepeda y Nouvelli y 'ls Srs. David y Athos se feu aplaudir en lo quinteto.

Lo desafío entre Lohengrin y Frederich, y la petita escena que segueix conclou l' acte primer, que dexá al públich quelcom descontent de sa execució general.

Acte segon.—La orquesta apunta tétrichs paissatjes. Frederich y Oltruda degradats y vençuts idean terribles venjanças. Aquest duo es altament dramátich; lo públich, á pesar seu, se sent pres de un sentiment inesplicable: los dos esposos que tant greu afrenta sofriren llançan del fons de sos cors un cant apagat, viva mostra del que senten sas ánimas. Ab tot y la prevenció que certa part del públich te al senyor Athos, aquest y la Nouvelli reberen expontáneos y merescuts aplausos.

La aparició d' Elsa en la finestra esbargeix tant tristos laments. ¡Quin contrast entre aquesta escena y la anterior! Lo cant de la qu' en breu será esposa de Lohengrin es suau, dona idea, si axís pot dirse, de lo que deuhen ésser los cants celests. Pero á mon entendre supera á aquests dos la següents escena. Elsa reconeix á Oltruda; Elsa es compassiva, Oltruda humiliant; la primera perdona, la segona jura venjarse; las paraulas de aquella dolças y francas, demostran la felicitat que sent son pit; los mots que murmura ésta retratan fidelment lo despit y l' oyd que guarda en son cor. Tots aquests sentiments antitétichs están grabats en eix duo: no 's necessita conéxer l' argument pera saber que succheix. Wagner estampá en exa sublimada página musical tot quant tancava son pensament. Lo duo perfectament cantat; lo timbre de veu argentí y pastós de la Cepeda y la sonora veu de la Nouvelli causaren tot l' efecte que pot desitjarse, brillant abduas á gran altura com á dramáticas; també mencionarem lo final instrumental que 'l Mestre Vianeni interpretá be.

De lo que falta de aquest acte poch parlarém: las trompetas, lo mateix en aquest acte qu' en lo primer y en lo tercer, desafinaren molt. Sols tornarém á citar al Sr. Angelini qu' en aquest acte se portá també molt acabadament.

De la gran marxa imperial, una de las pessas que més portan lo segell de originalitat de son autor, y de tota la escena que la segueix, res dirém tampoch. Los chors molt malament y la orquesta no sempre corresponent á las esperanças dels *dillettanti*.

Lo preludi del tercer acte sempre extassiará per mitjana que sía sa execusió; la que obtingné aquella nit fou bona y no es extrany que 's fes repetir. Lo chor que segueix no fou mal cantat, pero ho fou ab seguretat poca.

Are 'ns trobém en lo gran duo de amor, un dels en que més ben estampat está l' estil de Wagner. Wagner se pot dir que tracta la ópera com una superba sinfonía instrumental y vocal; per consegüent los efectes orquestals son llurs medis d' expressió y 'ls cantábils que posa en boca de sos personatges, recitats melódichs que adapta fidelment á la poesía. Estas tendencias se veuhen en lo duo á que 'ns referim. Elsa y Lohengrin entaulan un amorós col-loqui en lo qual sols expressan sos pensaments; los afectes que senten los descriu lo gran mestre per medi de la orquesta. Veus' aquí 'l per qué esta pessa deu estar molt ben interpretada pera que 's comprenga. Veus 'aquí 'l perqué no feu tot

l' afecte necessari en la representació de que 'ns ocupém. La Sra. Cepeda estigué molt acertada. Lo Sr. Stagno, sia que guardés la veu pera las posteriors escenas, sia que no prengués ab l' empenyo que requereix aquest duo, lo cas es que no realsá com cal esta magistral escena y la orquesta, si be la portá 'l Mtre. Vianesi ab molta afinació, no interpretá com debia aquellas magníficas notas qu' escrigué l' autor.

Del que resta de la ópera mencionarém lo *raconto* final que valgué al Sr. Stagno molts y merescuts aplausos.

La obra ha sigut ben presentada en escena: las decoracions del primer y segon acte son de bon efecte; la del primer quadro del tercer acte nos semblá impropia. Lo vestuari bo també. Las primeras parts vestiren riquíssims trajos.

Sols unas pocas paraulas direm pera acabar, ja que del *Lohengrin* tractém, y es que 'ns associem al dol general ocasionat per la mort de son insigne autor, que, dexant apart opinions musicals, no pot negarse qu' era un dels més portentosos ingenis del present segle.—RAUL.

Mercés á la amabilitat de uns estimats amichs nostres que 'ns convidaren á passar una bella estona en sa casa, poguérem l' altre dia admirar alguns objectes d' art de sa propietat que á aquestas horas deuhen ja figurar en la exposició permament que 'l Sr. Pradell te en lo carrer de Jaume I. Y en bona fé sía dit que no 'ns penedím de haver correspost á tant galana invitació, puix los objectes de que debem ocuparnos son de un mérit y de un gust que 'l més llech en bellas arts sabria compendre. Tanta es sa riquesa, tanta es sa preciositat.

Veuse en primer terme un Christ de marfil, obra acabadíssima, que 'ns semblá de las derrerías del segle passat, y que, per més que s' ignore, son autor ha d' esser un dels que més en primera fila formaren. La expressió de sos ulls, encare que sía de marfil, lo modelat de sas carns, tot ell respira certa sublimitat artística que al contemplarlo queda l' esperit com suspés, extassiat enfront de sa bellesa.

Segueix després una cigarrera procedent del Cardenal Franchi, de forma original, extranya, si 's vol, pero hermosíssima.

Un faristolet procedent de la Primpcesa Guixi s' ha de admirar tot seguit, puix es obra capritxosa, rica en detalls, simpática al primer colp de vista, que més que un faristol apar la joguina de una reyna jove.

Diferents objectes de cristall y de metall, alguns d' ells bastant antichs, podrán veures també en la exposició del Sr. Pradell, que no duptem serán reconeguts per tothom com á verdaderas obras de art. Sobretot unas tassetas, una copa y uns gerros policromats merexen totas las nostras alabansas.

Y, finalment, un quadro pintat al oli, de Sant Lluis, qual autor, si habém de jutjar per una inscripció que hi vegérem al derrera 'l march, fou Gaetano Casorti, es cosa que val la pena d' ésser coneguda y celebrada. L' hem guardat expressament pera l' últim al objecte de detenirnos un xich més en sos detalls y en sa válua absoluta, puix en realitat, pochs quadros de sants havém vist que reunescan las condicions del que 'ns ocupa. La cara te quelcom d' angelical; lo sobrepellís es preciós, ajustat, ben acolorit; en fí, tot lo quadro porta 'l segell de una verdadera obra mestra.

Poden estar segurs lòs nostres amichs de que 'ls agrahím ab tota l' ánima sa deferencia ab nosaltres; sabém de sobras que res valen los nostres judicis; pero cregan, tant aquells amichs com los nostres llegidors, que no havém exagerat al ocuparnos de cada un dels objectes que deuhen haverse exposat ja en casa 'l Sr. Pradell y que esperém ab seguretat que ningú s' dexará perdre la bona ocasió que se li ofereix de poguer veure un número de joyas de art, qual valor, ho dihem ab franquesa, es inapreciable.—*S.*

CRÓNICA GENERAL.

Molts y molts anys feya qu' en nostra ciutat no s' havía vist nevar ni s' havía dexat sentir tant lo fret com durant aquests derrers dias. Sembla que la nevada ha sigut general per tot Catalunya.

—Al *Diario de Barcelona* li han fet aquesta atinada observació: convindría que la gent, sobre tot la del camp, donás menjar als aucells, no sols per caritat, sinó també perque ab l' intensitat de la nevada, anám á tenir, si no 's cuyda d' açó, una plaga d' orugas que destruhirá las hortas en l' estiu vinent.

—En l' ajuntament de Reus comensa á agitarse vivament la idea, desde ja fá molt temps acariciada per aquell vehinat, de construir una gran plassa mercat ab arreglo als avansaments de la época en esta materia, en la plassa anomenada de S. Narcís y terrenos de D. Joan de Dalmau, qual realisació deuría portarse á efecte ab extraordinaria activitat, á fi de que las parets y coberta poguéssen servir de local apropósit pera celebrarse en ell una gran exposició regional, que hauría de inaugurarse lo mateix dia que arribe 'l ferro-carril directe á Reus.

—Se tracta de construhir un gran hipódromo en los voltants de Barcelona. ¡Quina manera de malgastar diners!

—Segons se 'ns ha dit, la Secció catalanista de la Joventut católica d' esta ciutat celebrará enguany ab gran magnificencia lo certámen literari que sol organisar, pera quina festa son ja moltas las composicions rebudas, lo qual proba la importancia que ha adquirit l' esmentat certámen dintre 'l renaxement católich-catalanista.

VARIETATS.

¿SON HABITABLES LOS ASTRES?

(*Acabament.*)

Entre 'ls diferents estats en los que podría crear al home, escullí Deu l' estat de naturalesa integral y al mateix temps de *justicia original;* es dir, dotá son cos de bellesa y salut perfeta, lliurantlo de la mort y de tot sufriment, y omplí son ánima de ciencia y justicia y de una gracia que la constituhía senyora absoluta de totas las passions, y que debía conduhirla á la visió directa de la essencia divina y á la possessió de sa propia felicitat. Infidel á esta sublim vocació, caygué l' home de son primer estat y arrastrá en sa cayguda á tota sa raça; pero esta ruina debía ésser y fou reparada per la obra del Redemptor.—Aquesta es la realitat.

Pero ¿y si Deu hagués concebut altre plan diferent? Si hagués, per exemple, creat al home en altres condicions, ja en l' estat de *pura* naturalesa ab un cos subjecte á la enfermetat y á la mort, y un' ánima subjecte á la ignorancia y á la rebeldía de las passions, ja en lo mateix estat de *naturalesa integral*, pero sens justicia original y sens vocació sobrenatural, en qualsevol altre estat possible?

¿Y si l' home hagués sigut dispensat de tota proba? ¿Y si la proba hagués sigut exclusivament personal per Adam primer, y després pera quiscú de sos descendents?

¿Y si, no habent pecat Adam, sos descendents haguéssen degut de passar per esta proba, ja 'ls fossen sas conseqüencias persenals, ja implicás la sort de la raça de cada un d' ells, etc., etc.?

Veus' aquí un número no despreciable de qüestions y de hipótessis.

Are be: si Deu ha volgut crear sérs semblants á nosaltres en los astres, ¿quin inconvenient hi há en suposar que haja volgut realisar en cada una d' estas raças siderals (com las anomenárem l' altre dia) alguna de las diferents condicions ó estats que s' acaban de indicar, y tants altres com poden sortir de la imaginació més variada?

Si axís fos, veuriam un dia, lo dia de las grans revelacions, tots aquests sistemas y combinacions diversas, y admiraríam las maravellas y 'ls inagotables tresors de la sabiduría, de la omnipotencia y de la misericordia divina, y donaríam infinitas gracias á nostre Creador y Pare Celestial per haber donat á nostra terra y á nostra raça la mellor part, afavorintlas ab la més felís combinació al reservarlas l' honor de proporcionar al Verb Etern la naturalesa creada que 's digná unir á sa persona, la Mare en quals entranyas s' obrá aquest dolcíssim misteri y 'l lloch ahont se realisaren los *grans fets* del Home-Deu, salvador dels cels y de la terra.—*B. Ylly.*

LAS EMANACIONS CADAVÉRICAS dels cementirs y enterraments no son perjudicials á la salut segons los estudis y análissis químichs moderns.

I.

Fá vuyt anys que la *Revue Scientifique* de París publicá un lluminós article sobre 'ls cementirs, escrit pel célebre professor de ciencias físich-químicas, M. Bouchardat. Aquest article produhí gran interés y contribuhí molt á ilustrar la discussió higiénica sobre 'ls cementirs.

La qüestió torna avuy á estar á l' ordre del dia, y com la prempsa, las corporacions encarregadas de vetllar per los cementirs y la opinió pública manifestan son interés, los nostres llegidors veurán ab gust que traduhim de la *Revue Scientifique* aquest article en lo qual se tracta esta qüestió, exposantla ab las ampliacions que interessan molt á la higiene y á las afeccions, sentiments y principis de la moral y de la sociología.

En efecte: si la tomba es una institució característica de la raça humana, segons ha dit Vico, lo cementir, segons declara Laffite, es una institució absolutament necessaria pera tota societat humana. L' enterrament no es sols un medi més ó menys higiénich pera separar de nosaltres los cadavres dels que ja no existexen; es una institució fundamental en lo sentit de que es la senyal, en cap manera arbitraria, de la continuitat humana. Axís lo cementir deu ésser en cada ciutat conservat y mellorat; perque es indispensable l' avens intelectual y moral dels membres de la ciutat. Es, donchs, son interés tant de primer ordre, que aventaja á tots los demés, essent los altres los qne á ell deuhen subordinarse. Lo cementir deu estar, per consegüent, establert en la matexa ciutat, de manera que 's facilite en ell lo cult del morts, debent ferse tots los esforsos y 'ls gastos necessaris pera satisfer esta condició indispensable.

Desgraciadament, encare existexen gran número de personas devant de las quals no es possible invocar rahons socials y morals, essent induptable que las consideracions higiénicas han fet, fins avuy, un paper principal en la qüestió dels cementirs. Y fá ja més de dotze anys M. Haussmann, «principalment per rahons higiénicas,» proposava son famós progecte de creació de un cementir únich pera Paris en Mery-sur-oise. Aquest progecte, que repugnava vivament á la població parisien, fou reforsat varias vegadas, y podria creurers definitivamente refusat, quan en aquests derrers anys acabá per ésser patrocinat per la administració del departament del Sena.

Dexant apart las consideracions més atendibles que acabem de indicar, vejam fins á quin punt pot ésser perillosa pera la salut pública la existencia de cementirs en París ó dintre dels murs de París.

Los efectes dolents dels cementirs, no poden comunicarse més que per l' *ayre*, pel *sol* y las *ayguas*. Examinam cada un de aquests cassos.

II.

L' alteració del ayre podría provenir, ó del desprendiment de gasos tóxichs, ó de la propagació de miasmas en l' atmósfera.

La descomposició dels cadavres en lo cos de la terra es una verdadera combustió orgánica, quals efectes son bastant coneguts pera nostre objecte. Lo principal, y 'l que més abunda, es l' ácit carbónich, procedent de la lenta combustió del carbono contingut en tota materia orgánica, vegetal ó animal, herba, fulla, tronch, runa, cadavre, cos mort, etc. Aquest ácit pot despendres del paviment del cementirs y la major part dels higienistas lo han considerat sempre com una de las causas principals de insalubritat: axó es un error.

A propósit de nostra téssis hem fet lo cálcul aproximat de la quantitat máxima de ácit carbónich que podría produhirse en los cementirs parisie s. Resulta de aquests cálculs, basats en numerosos pesos de cadavres fets en molts hospitals, axís com dels datos més exactes sobre la composició centessimal del cos humá baix lo punt de vista químich, qu' esta quantitat máxima es infinitament menor del que 's suposa. (*Seguirá.*)

Imprempta dels Successors de Ramirez y Compañia.—Barcelona.

S' admeten anuncis al preu de mitx ral la ralla de columna per los suscriptors y de un ral per los que no ho sian.

ANUNCIS.

Los comunicats á preus convencionals. Las obras remesas á la redacció se anuncian quatre vegadas.

BANCH VITALICI DE CATALUNYA.

COMPANYÍA GENERAL DE SEGURS SOBRE LA VIDA,

domiciliada en Barcelona, carrer de Sant Honorat, n.º 1, cantonada Plassa de Sant Jaume.

Capital de garantía: 10.000,000 de Pessetas.

CONSELL DE ADMINISTRACIÓ:

D. Delfí Artós y Mornau.
D. Jaume Armet.
D. Antoni Borrell y Folch.
D. Antoni de Barnola.
D. Eduard de Casanova y de Galtero.
Excm. Sr. D. Ramon Estruch y Ferrer.
D. Cárlos de Fontcuberta.
D. Magí Fita.
D. Joseph María Galí y Vancells.
D. Francisco de Sales J umar.
D. Antoni Juncadella.
D. Joan Prat y Sancho.
D. Joaquim Puig de la Bellacasa.
D. Antoni Roger y Vidal.
D. Higini de Rivera.
D. Joseph Suazo y Juvé.

Completan lo número de Concellers, segons lo disposat en l' art. 77 dels Estatuts:

M. Il-ltre. Sr. Arcediá d' aquesta Basílica.
M. Il-ltre. Sr. Degá de la Facultat de Medicina d' aquesta Universitat.
M. Il-ltre. Sr. Degá del Col-legi d' Advocats.

DIRECCIÓ:

D. Delfí Artós y Mornau.
D. Antoni Borrell y Folch.
D. Francisco de Sales Jaumar.

GERENT:

D. Joseph Suazo y Juvé.

Las operacions d' aquest Banch comprenen tres seccions, que son:

La Caixa d' imposicions.

Se admeten imposicions al interés de QUATRE PER CENT ANYAL. La primera imposició no pot esser menor de 100 pessetas: las següents s' admeten desde 25 pessetas. L' imponent pot retirar las cantitats y 'ls interessos, en tot ó en parts, lo dia que vulga. Si 'ls depósits se fan per un plasso fixo, l' interés es convencional.

Los Segurs mútuos.

En esta combinació poden inscriurers noys y personas de totas edats, baix la condició de renunciar al capital é interessos, ó solsament als interessos, si lo soci morís. Per medi d' aquest segur poden formarse insensiblement capitals pera dots, pera redempció de quintas ó pera establirse 'ls joves en alguna professió ó industria, y per son medi pot además qualsevol persona anar aumentant lo seu capital pera gosarlo més tart ó llegarlo á sos hereus.

Los Segurs á prima fixa.

Hasta fá poch en Espanya careixiam d' un dels elements indispensables pera afiansar d' una manera fácil y estable lo porvenir de las familias, es dir, no teniam lo medi de proporcionarnos lo que en l' extranjer es considerat per qualsevol jefe de familia com lo patrimoni més segur, com la herencia més llegítima de la previsió y carinyo dels pares.

Lo BANCH VITALICI, donchs, ofereix aquestos medis, aquestos recursos, á qual efecte tant pera CONSTITUHIR CAPITALS, com pera CREAR RENDAS, ha establert totas las combinacions necessarias y tot lo més perfecte que la práctica y experiencia de dos sigles ha acreditat.

En la oficina general de la Companyía 's donan quantas explicacions sian necessarias, essent obert lo despatx pera 'l públich de 9 á 12 del matí y de 3 á 6 de la tarde.